

COLUMN 5 december 2020 - Columnist: Terry van der Heide

Scheveningen

Mijn oudtante Lotte Kaschnar was een in Rotterdam en omstreken beroemde danseres, die in de jaren voor de tweede wereldoorlog optrad in danszalen en bioscopen, als vertier in de pauze. Zo heeft ze ook mijn oudoom leren kennen; die een fervent filmliefhebber was. Als kind kwam ik al graag bij haar en mijn oudoom om de foto's te bekijken waarop ze in allerlei acrobatische houdingen stond en vooral om de jurken te bewonderen en aan te raken met de honderden palletjes, die ze daar zelf in genaaid had. Mijn Rotterdamse familie verhuisde in de oorlog als gevolg van het bombardement in de meidagen van 1940 naar Den Haag. Heerlijk vond ik het bij mijn opa en oma in Den Haag; ik heb leren schaatsen op de vijver bij het Rode Kruis ziekenhuis, en ik voel nog steeds de opwindning als we mochten spelen in de zandbak op een van de eilanden van de pier. Later heb ik mij afgevraagd of mijn oudtante Lotte niet ook in het Kurhaus heeft opgetreden (het danscafé in Rotterdam waar ze altijd optrad was al vroeg in de oorlog door een bom weggevaagd) Het Kurhaus was immers in de tijd en decennia daarna het middelpunt van het culturele en muzikale leven, en niet alleen voor Den Haag; het verhaal gaat dat je in Sint Petersburg een kaartje kon kopen om met de trein naar Scheveningen te reizen voor een muzikale avond. Wellicht zijn hier nog mensen, die het roemruchte optreden van de Rolling Stones hebben mee gemaakt. Maar ook Rita Reys en Pia Beck hadden hier hun thuisbasis en vele andere beroemdheden vonden een warm welkom in Scheveningen.

Scheveningen was chique; Scheveningen had grandeur. Geliefd bij mensen met gevoel voor stijl.

Vlak na de oorlog had de Exploitatiemaatschappij Scheveningen zoveel succes met activiteiten en optredens dat de aandelen in de EMS flink stegen en de aandacht trokken van vastgoedman Reindert Zwolsman. Zwolsman wilde de EMS kopen! Dat wilden de aandeelhouders, waaronder de gemeente Den Haag, aanvankelijk niet maar hij heeft uiteindelijk zoveel geld geboden, dat niemand daar omheen kon en hij de badplaats in bezit kreeg.

Maar ja, hij had zoveel geld neer gelegd, dat er geen geld meer was om de gebouwen te onderhouden. Scheveningen verloederde.

Het prachtige Palace Hotel werd afgebroken. Alle culturele instellingen verdwenen en ternauwernood werd het Kurhaus, overigens onder de stedenbouwkundig belangrijke zijvleugels, van de sloop gered, dankzij illustere Hagenaars zoals Hermance Schaepman en de bekende architect Sjoerd Schamhart. Maar het hart van het culturele leven werd het Kurhaus nimmer meer.

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op onze site en Facebook
Van 18.00 – 20.00 te zien op Den Haag TV
Escampjournaal, elke zondagavond om 19.00 op Den Haag TV
(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag
Tel: 070 - 380 44 01 - 06 - 508 62 26 6

Jarenlang was Scheveningen vervolgens een unheimisch oord, een bouwput en de plannen voor de wederopbouw van deze badplaats werden niet echt een succes. De doordachte doorkijkjes naar zee van architect Bakema werden dicht gezet en echt gezellig is het op het plein voor de Davinci toren niet geworden. Het Kurhausplein is ooit uitgeroepen tot het lelijkste plein van Nederland.

Het Nederlands Dans Theater is vertrokken en heeft plaats gemaakt voor een casino. Commercie ging de boventoon voeren. De allure van weleer heeft doodgewoon plaats gemaakt voor massatoerisme; voor de patatcultuur. De pier veranderde van wandelpier in vertierpier.

En langs de boulevard, bedoeld om te flaneren met het gezin op een zonnige zondagmiddag, kan je ternauwernood de zee meer zien vanwege de aaneenschakeling van strandtenten.

Al deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid, dat Scheveningen heel aantrekkelijk is geworden voor een grote massa die steeds maar aanzwelt.

Hebben we de ramspoed van de tentjes op de parkeerplaatsen en de eindeloze stoet van gettoblaster dragende jongelingen eigenlijk niet zelf over ons afgeroepen? Met onze hang naar het alsmaar meer willen aantrekken van mensen en geld? Met het verkwanselen van cultuur?

Dit is overigens niet alleen hier het geval; zoals in het boek van Ilja Pfeiffer, *Hotel Europa*, te lezen is, worden ook Venetië, Amsterdam en zelfs Giethoorn overspoeld en bedreigd door het massa toerisme, en niemand heeft daar nog een goede oplossing voor. Al die hordes toeristen lijken mij niet te stoppen met meer agenten of parkeerplaatsen buiten het centrum.

Volgens mij moeten we gewoon zorgen, dat Scheveningen niet meer aantrekkelijk is voor grote massa's op hetzelfde moment. Zorg dat de cultuur en de eigenheid weer terug komen in Scheveningen en dat daar op verschillende momenten van wordt genoten. Herstel het Kurhaus in ere als muziekpaleis en misschien is het een idee om luidsprekers door heel Scheveningen op te hangen en ieder weekend een ander soort muziek te laten horen; zodat er steeds een ander thema en een ander soort publiek komt. Het ene weekend Pia Beck, voor senioren, het weekend daarop housemuziek, voor hiphopjongeren en wellicht daarna country en western muziek.

Of je het zo moet doen is de vraag maar het lijkt me wel een goed idee om de toeristen niet alleen te spreiden in de ruimte, door middel van de prachtige wandelpier van Wim en Rob, maar zeker ook in de tijd.

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op onze site en Facebook
Van 18.00 – 20.00 te zien op Den Haag TV
Escampjournaal, elke zondagavond om 19.00 op Den Haag TV
(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag
Tel: 070 - 380 44 01 - 06 - 508 62 26 6